

MUHANDISLIK

& IQTISODIYOT

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

No1

2026
yanvar

Milliy nashrlar

OAK: <https://oak.uz/pages/4802>

05.00.00 – Texnika fanlari

08.00.00 – Iqtisodiyot fanlar

Google Scholar

OPEN ACCESS

ULRICHSWEB[™]
GLOBAL SERIALS DIRECTORY

Academic
Resource
Index
ResearchBib

ISSN
INTERNATIONAL
STANDARD
SERIAL
NUMBER
INTERNATIONAL CENTRE

CYBERLENINKA

OpenAIRE

ROAD

INDEX
COPERNICUS
INTERNATIONAL

BASE

Crossref

НАУЧНАЯ ЭЛЕКТРОННАЯ
БИБЛИОТЕКА
LIBRARY.RU

ISSN: 3060-463X

РЭУ.РФ
РОССИЙСКИЙ ЭКОНОМИЧЕСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИМЕНИ Г.В. ПЛЕХАНОВА
ТАШКЕНТСКИЙ ФИЛИАЛ

muhandislik & iqtisodiyot

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

Elektron nashr, 664 sahifa.
2026-yil, yanvar

Bosh muharrir:

Zokirova Nodira Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori, DSc, professor

Bosh muharrir o'rinbosari:

Shakarov Zafar G'afforovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori, PhD, dotsent

Tahrir hay'ati:

Abduraxmanov Kalendar Xodjayevich, O'z FA akademigi, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Sharipov Kongratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori, professor

Maxkamov Baxtiyor Shuxratovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Shaumarov Said Sanatovich, texnika fanlari doktori, professor

Turayev Bahodir Xatamovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Nasimov Dilmurod Abdulloyevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Allayeva Gulchexra Jalgasovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Arabov Nurali Uralovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Maxmudov Odiljon Xolmirzayevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Xamrayeva Sayyora Nasimovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Bobonazarova Jamila Xolmurodovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Irmatova Aziza Baxromovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Bo'taboyev Mahammadjon To'ychiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Shamshiyeva Nargizaxon Nosirxuja kizi, iqtisodiyot fanlari doktori, professor,

Xolmuxamedov Muhsinjon Murodullayevich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Xodjayeva Nodiraxon Abdurashidovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Amanov Otabek Amankulovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Qurbonov Samandar Pulatovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Zikriyoyev Aziz Sadulloyevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Tabayev Azamat Zaripbayevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sxay Lana Aleksandrovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Ismoilova Gulnora Fayzullayevna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Djumaniyazov Umrbek Ilxamovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Kasimova Nargiza Sabitdjanovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Kalanova Moxigul Baxritdinovna, dotsent

Ashurzoda Luiza Muxtarovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sharipov Sardor Begmaxmat o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sharipov Botirali Roxataliyevich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor

Tursunov Ulug'bek Sativoldiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Bauyetdinov Majit Janizaqovich, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti dotsenti, PhD

Botirov Bozorbek Musurmon o'g'li, Texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sultonov Shavkatjon Abdullayevich, Kimyo fanlari doktori, (DSc)

Jo'raeva Malohat Muhammadovna, filologiya fanlari doktori (DSc), professor.

Yusupov Maxamadamin Abduxamidovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi (DSc), professor

Kalonova Moxigul Baxritdinovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent

Mirzayev Kulmamat Djanzakovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi (DSc), professor.

Karimova Nilufar Sadirdin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Norboyev Odil Abrayevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Nasimov Dilmurod Abdulloyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

Mirzayev Kulmamat Djanzakovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

Karimova Nilufar Sadirdin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

muhandislik & iqtisodiyot

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

- 05.01.00 – Axborot texnologiyalari, boshqaruv va kompyuter grafikasi
- 05.01.01 – Muhandislik geometriyasi va kompyuter grafikasi. Audio va video texnologiyalari
- 05.01.02 – Tizimli tahlil, boshqaruv va axborotni qayta ishlash
- 05.01.03 – Informatikaning nazariy asoslari
- 05.01.04 – Hisoblash mashinalari, majmualari va kompyuter tarmoqlarining matematik va dasturiy ta'minoti
- 05.01.05 – Axborotlarni himoyalash usullari va tizimlari. Axborot xavfsizligi
- 05.01.06 – Hisoblash texnikasi va boshqaruv tizimlarining elementlari va qurilmalari
- 05.01.07 – Matematik modellash
- 05.01.11 – Raqamli texnologiyalar va sun'iy intellekt
- 05.02.00 – Mashinasozlik va mashinashunoslik
- 05.02.08 – Yer usti majmualari va uchish apparatlari
- 05.03.02 – Metrologiya va metrologiya ta'minoti
- 05.04.01 – Telekommunikatsiya va kompyuter tizimlari, telekommunikatsiya tarmoqlari va qurilmalari. Axborotlarni taqsimlash
- 05.05.03 – Yorug'lik texnikasi. Maxsus yoritish texnologiyasi
- 05.05.05 – Issiqlik texnikasining nazariy asoslari
- 05.05.06 – Qayta tiklanadigan energiya turlari asosidagi energiya qurilmalari
- 05.06.01 – To'qimachilik va yengil sanoat ishlab chiqarishlari materialshunosligi
- 05.08.03 – Temir yo'l transportini ishlatish
- 05.09.01 – Qurilish konstruksiyalari, bino va inshootlar
- 05.09.04 – Suv ta'minoti. Kanalizatsiya. Suv havzalarini muhofazalovchi qurilish tizimlari
- 10.00.06 – Qiyosiy adabiyotshunoslik, chog'ishtirma tilshunoslik va tarjimashunoslik
- 10.00.04 – Yevropa, Amerika va Avstraliya xalqlari tili va adabiyoti
- 08.00.01 – Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 – Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 – Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 – Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 – Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 – Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 – Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 – Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 – Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 – Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 – Marketing
- 08.00.12 – Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 – Menejment
- 08.00.14 – Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 – Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 – Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 – Turizm va mehmonxona faoliyati

Ma'lumot uchun, OAK

Rayosatining 2024-yil 28-avgustdagi 360/5-son qarori bilan "Dissertatsiyalar asosiy ilmiy natijalarini chop etishga tavsiya etilgan milliy ilmiy nashrlar ro'yxati"ga texnika va iqtisodiyot fanlari bo'yicha "Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali ro'yxatga kiritilgan.

Muassis: "Tadbirkor va ishbilarmon" MChJ

Hamkorlarimiz:

1. Toshkent shahridagi G.V.Plexanov nomidagi Rossiya iqtisodiyot universiteti
2. Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti
3. Toshkent irrigatsiya va qishloq xo'jaligini mexanizatsiyalash muhandislari instituti" milliy tadqiqot universiteti
4. Islom Karimov nomidagi Toshkent davlat texnika universiteti
5. Muhammad al-Xorazmiy nomidagi Toshkent axborot texnologiyalari universiteti
6. Toshkent davlat transport universiteti
7. Toshkent arxitektura-qurilish universiteti
8. Toshkent kimyo-texnologiya universiteti
9. Jizzax politexnika instituti

MUNDARIJA

ИНСТИТУЦИОНАЛЬНЫЕ И ТЕХНОЛОГИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ ЦИФРОВОЙ ТРАНСФОРМАЦИИ ЖЕЛЕЗНОДОРОЖНОГО ТРАНСПОРТА УЗБЕКИСТАНА.....	26
Каракулов Фарход Зайпудинович	
TRANSPORT TIZIMIGA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARNI JORIY ETISH VA TAKOMILLASHTIRISH USULLARI	33
Bababekova Gulchexra Baxtiyarovna	
QURILISH MATERIALLARI ISHLAB CHIQUARUVCHI KORXONALARNING SIFAT MENEJMENTI TIZIMINI BAHOLASH	38
Achilov Ilmurad Nematovich	
TURIZM OBYEKTLARINI RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA RIVOJLANTIRISHNING TASHKILIY-IQTISODIY MEKANIZMLARI.....	45
Toshtemirov Xojiakbar Qahramon o'g'li	
КАЧЕСТВО КРЕДИТНОГО ПОРТФЕЛЯ БАНКОВ УЗБЕКИСТАНА ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ ПРОБЛЕМНЫХ КРЕДИТОВ	51
Алиева Сусанна Сейрановна	
ВЛИЯНИЕ ЛИБЕРАЛИЗАЦИИ И РЫНОЧНЫХ МЕХАНИЗМОВ НА РАЗВИТИЕ ОВЦЕВОДСТВА И КАРАКУЛЕВОДСТВА В ГЛОБАЛЬНОМ МАСШТАБЕ	58
Нуриллаев Жамолиддин Ярашевич	
BARQAROR INVESTITSİYALAR: IQTISODIYOTDAGI ROLI VA DOLZARBLIGI	65
Ruzibayeva Nargiza Xakimovna	
KRAUDFANDING – BARQAROR RIVOJLANISHNI AMALGA OSHIRISH UCHUN INNOVATSION MOLIYAVIY VOSITA SIFATIDA.....	71
Ashurova Oltin Yuldashevna	
FUQAROLIK JAMIYATI INSTITUTLARINI DAVLAT TOMONIDAN QO'LLAB-QUVVATLASHDA MOLIYAVIY BOSHQARUV SAMARADORLIGINI OSHIRISH MASALALARI.....	78
Xusanova Gulsum Baxtiyorovna	
QISHLOQ XO'JALIGI MAHSULOTLARI UCHUN BARQAROR BREND QIYMATINI SHAKLLANTIRISH STRATEGIYALARI	84
Bekmurod Davlatmurotovich Ollaberganov, Zilola Baxramovna Abdikarimova	
TADBIRKORLIK SUBYEKTLARI INVESTITSION JOZIBADORLIGINI OSHIRISHDA KORPORATIV BOSHQARUVNING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI	89
Atajanov Kamal Atavayevich	
AVTOTRANSFORMATORLARNING TASHQI MAGNIT MAYDONINING MATEMATIK MODELI	96
Pirmatov Nurali Berdiyarovich, Bekishev Allabergen Yergashevich, Baxriddinov Begzod Alibek o'g'li	
O'ZBEKISTON VA JAHON AMALIYOTIDA BUDJET MUASSASALARIDA BUXGALTERIYA HISOBINING RIVOJLANISHIGA RETROSPEKTIV TAHLIL	101
Berdiyev Toshkenboy Panjiyevich	
TIJORAT BANKLARIDA MUAMMOLI KREDITLARNI BOSHQARISH TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH: RISKGA ASOSLANGAN YONDASHUV VA AMALIY MEKANIZMLAR	108
Tojiyev Sardor Dilmurod o'g'li	
TIJORAT BANKLARI DEPOZIT BAZASINI MUSTAHKAMLASHNING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI	113
Shayxiev Boburbek Ulug'bekovich	
DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIGI ASOSIDA OLIY TA'LIM TIZIMINI TRANSFORMATSIYA QILISHNING KONSEPTUAL MODELI.....	120
Abdullayev Javohir Abdumalik o'g'li	

GEODEZIYA VA GIS TEXNOLOGIYALARINING INTEGRATSIYASI.....	125
Ziynura sabirova	
RESPUBLIKADA UY-JOY QURILISHI SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA DAVLAT VA XUSUSIY SEKTOR HAMKORLIGINING O'RNI	129
Otajonov Tohirjon Xo'janazar o'g'li	
СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ СИСТЕМЫ СОЦИАЛЬНО-ТРУДОВЫХ ОТНОШЕНИЙ НА ПРЕДПРИЯТИЯХ ЖЕЛЕЗНОДОРОЖНОГО ТРАНСПОРТА АО «УЗБЕКИСТОН ТЕМИР ЙУЛЛАРИ» В УСЛОВИЯХ СТРУКТУРНЫХ РЕФОРМ.....	133
Кадилова Шарофат Амоновна	
KASBLARNI MODERNIZATSIYA QILISH VA MEHNAT BOZORINING YANGI MODELINI BARPO ETISH	139
Ruziyev Oybek Abdumuminovich, Nurboyev Jaloliddin Mamadiyevich	
O'ZBEKISTONDA AVTOMOBIL BIZNESINING RIVOJLANISH TENDENSIYALARI	143
Saidov Dilshodbek Razzakovich	
QISHLOQ JOYLARIDA MEHNAT RESURSLARIDAN FOYDALANISH SAMARADORLIGINI BAHOLASH USULLARI	148
Amaniyazova Rayhan Bayniyazovna	
ЭКОНОМИЧЕСКАЯ ОЦЕНКА ЭКСПЛУАТАЦИОННОЙ УСТОЙЧИВОСТИ МАЛОМОЩНЫХ СЕТЕВЫХ СОЛНЕЧНЫХ ФОТОЭЛЕКТРИЧЕСКИХ СТАНЦИЙ В УСЛОВИЯХ УЗБЕКИСТАНА	153
Кудратов Афзалхужа Рустамович, Далмурадова Наргиза Нуриллаевна, Шогучкаров Санжар Кодирович	
MINTAQADA PARRANDACHILIK SANOATINI RIVOJLANTIRISHGA TA'SIR ETUVCHI OMILLAR VA ULARNING IQTISODIY SAMARADORLIKKA TA'SIRI	161
Qarshiyev Obidjon Egamberdiyevich	
INNOVATSION BANK EKOTIZIMLARINING TIJORAT BANKLARI RIVOJLANISHIDAGI ROLI	165
Aliyev Hasan Rayimjonovich	
ANALYSIS OF FACTORS OF INTENSIVE ECONOMIC GROWTH IN UZBEKISTAN	171
Sharipov Kamil	
SUN'IY INTELLEKT – TO'RTINCHI SANOAT INQILOBINING ASOSI.....	176
Kalonov Muxiddin Baxriddinovich	
KORXONALARDA MOLIVAVIY BOSHQARUVNING TASHKILIIY VA IQTISODIY MASALALARI	187
Jumayev Samariddin Ziyodullaevich	
YASHIL IQTISODIYOT KONSEPSIYASI ASOSIDA KICHIK BIZNES FAOLIYATINI OSHIRISH YO'LLARI	193
Isroilov Dilshodbek Rustamovich	
TALABALARDA O'Z-O'ZINI TARTIBGA SOLISH KO'NIKMALARINING RIVOJLANISHIDA INTERAKTIV TA'LIM PLATFORMALARINING O'RNI	198
Bozorova Muazzam Hamid qizi, Hakimova Gulnora Abdullo qizi, Hakimova Mushtariybonu Hamid qizi	
XIZMAT KO'RSATISH TARMOQLARIDA RAQAMLI TRANSFORMATSIYA SHAROITIDA MONOPOLIYAGA QARSHI NAZORATNING XORIJIY TAJRIBASI	203
Bekbutayev Nodirjon Fayzullayevich	
XORAZM VILOYATIDA KAMBAG'ALLIK DARAJASINING O'ZGARISHI VA BU JARAYONGA TA'SIR ETUVCHI OMILLAR TAHLILI	208
Mayliyeva Sadoqat Safayozovna	
IQTISODIY-MATEMATIK VA SSENARIYLI YONDASHUVLARDAN FOYDALANIB SANOAT RIVOJLANISHINI BAHOLASH VA PROGNOZLASH	213
Turdiyev Ulug'bek Qayumovich, Qayumova Nurafshona Ulug'bek qizi	
EKSPORTNI RIVOJLANTIRISH STRATEGIYALARINING DOLZARBLIGI	217
Abdivaliyev Shahzodbek Xayrullayevich, Mutalov Sultonbek Abduraim o'g'li, Baymanova Mavlyuda Djurayevna, Ubaydullayeva Gulchexra Erkabayevna, Aipova Iroda Ikramovna	

LEGAL AND INSTITUTIONAL FOUNDATIONS OF ECONOMIC COOPERATION BETWEEN THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN AND INTERNATIONAL FINANCIAL INSTITUTIONS	222
Yovkochev Sherzod	
ICHKI AUDIT FUNKSIYALARINING ICHKI NAZORATNI TA'MINLASHDAGI AHAMIYATI	228
Tursunov Shohruxmirzo Baxtiyor o'g'li	
MOSH DONINI YANCHIB Olishda qo'llaniladigan qurilmani loyihalash	232
Qurbanov Abdimalik Jo'rayevich	
DAVLAT BOSHQARUVIDA SAMARADORLIKNI BAHOLASH: INSTITUTSIONAL MEXANIZMLAR, RAQAMLI YECHIMLAR VA AMALIY KUTILMALAR	239
Sarvar Saidov Xayrulloevich	
O'ZBEKISTONDA TURIZMNI RIVOJLANTIRISH KONSEPSIYASI DOIRASIDA UNING INFRATUZILMASINI TASHKILIY-IQTISODIY MEXANIZMINI TAKOMILLASHTIRISH BORASIDA TAVSIYALAR	244
Tashov Mizrob Maxmudovich	
DAVLAT BOSHQARUV ORGANLARIDA INSON KAPITALINI BOSHQARISHNING TASHKILIY-IQTISODIY MEXANIZMLARI	251
Mashrabaliyev Ibroximbek Mashrabaliyevich	
ФИНАНСЫ И ВЫСШАЯ МАТЕМАТИКА В КОНТЕКСТЕ ГЛОБАЛЬНОГО РАЗВИТИЯ ЦИФРОВОЙ ЭКОНОМИКИ И ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА	257
Айматова Фарида Хуразовна	
ZAMONAVIY IQTISODIY RIVOJLANISHDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARNING ROLI	263
Salayeva Dilafro'z Aybekovna	
ДИАГНОСТИКА СИНХРОННОГО ДВИГАТЕЛЯ НА ОСНОВЕ ИЗМЕРЕНИЯ ВНЕШНЕГО МАГНИТНОГО ПОЛЯ	267
Пирматов Нурали Бердярович, Бекишев Аллаберген Ергашевич, Мамуров Алмас Жумабой угли	
XORIJIIY MAMLAKATLAR TAJRIBASI ASOSIDA SANOAT KORXONALARIDA INNOVATSION FAOLIYATNI RIVOJLANTIRISH YO'NALISHLARI VA XUSUSIYATLARI	275
Kurbanova Shaxnoza Yuldashbayevna	
СТРАТЕГИЧЕСКАЯ ОЦЕНКА СТОИМОСТИ КОМПАНИИ В СДЕЛКАХ СЛИЯНИЙ И ПОГЛОЩЕНИЙ	279
Ли Илларион Георгиевич	
KO'P YADROLI CPU VA GPU ARXITEKTURALARIDA DIFFERENSIAL TENGLAMALARNI SONLI YECHISH UCHUN PARALLEL ALGORITMLARNI ISHLAB CHIQISH VA SAMARADORLIGINI BAHOLASH	284
Ismailov Shixnazar Rashid o'g'li, Ubaydullayev Farrux Fathulla o'g'li, Odilov Asliddin Isoq o'g'li	
СИСТЕМАТИЧЕСКОЕ СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ НАЛОГООБЛОЖЕНИЯ — ОСНОВА ПОВЫШЕНИЯ ЭФФЕКТИВНОСТИ ЭКОНОМИКИ	291
Муталов Абдуазим	
O'ZBEKISTONDA INVESTITSIYALARNING HUDUDIIY TARKIBI VA UNI TAKOMILLASHTIRISH YO'NALISHLARI	295
Ermamatov Shonazar Jumakulovich	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA INVESTITSIYA SIYOSATI: INSTITUTSIONAL VA RAQAMLI ISLOHOTLAR	302
Sobirov Yo'ldoshboy Ro'zimboevich	
QASHQADARYO VILOYATINING IJTIMOIIY-IQTISODIY SALOHIIYATI VA BARQAROR RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI	310
Tuyev Abdurahmon Yusubovich	
TEMIR YO'L STANSIYALARIDA STRELKALI O'TKAZGICH QURILMALARI BO'YICHA YO'L QO'YILGAN NOSOZLIKLAR VA ULARNING TAHLILI	315
Yunusova Gulshanoy Umarali qizi	

SANOAT KORXONALARIDA ASOSIY FONDLARDAN VA ISHLAB CHIQUVATIDAN SAMARALI FOYDALANISH YO'LLARI.....	320
Ulashev Xubbim Askarovich	
TURLI YO'L SHAROITLARIDA TO'QNASHUV PAYTIDA TORMOZLASH VA BOSHQARUV PARAMETRLARI	324
Uralbayev Anvar Ubaydullayevich	
YANGI YARATILGAN MAHALLIY DURAGAY PILLALARNI YAKKA CHUVISH NATIJALARINING TAHLILI.....	328
Sobirov Qo'ziboy Erkinovich	
UY-JOY KOMMUNAL XIZMAT KO'RSATISHNI ZAMONAVIY YO'LLARI.....	332
Boboqulov S.B.	
TARJIMON DASTURLARIDA MULTITILLARNI TASNIFLASH: MAVJUD YONDOSHUVLAR VA MUAMMOLAR	338
Maxmudjanova Sayyora Yashin qizi	
KICHIK BIZNES SUBYEKTLARIDA ICHKI AXBOROT TIZIMLARINING MODERNIZATSIYASI ORQALI ISHLAB CHIQUVATIDAN JARAYONLARINI OPTIMALLASHTIRISH	343
Yo'ldoshev Nodirbek Ne'matjon o'g'li	
NEFT VA GAZ TERMINOLOGIYASINING SHAKLLANISHI VA RIVOJLANISHINING NAZARIY ASOSLARI.....	349
Jo'rayeva Malohat Muhammadovna, Quryozova Gulshan Akmal qizi	
УСИЛЕНИЕ РОЛИ МЕЖДУНАРОДНЫХ ДЕНЕЖНЫХ ПЕРЕВОДОВ В ДОСТИЖЕНИИ УСТОЙЧИВОГО ЭКОНОМИЧЕСКОГО РОСТА В УЗБЕКИСТАНЕ	355
Гимранова О. Б.	
TIJORAT BANKLARI FAOLIYATINI RIVOJLANTIRISHDA INVESTITSIYA OPERATSIYALARINING AHAMIYATI.....	361
Yuldashev Fozil Turapovich	
QO'SHILGAN QIYMAT SOLIG'INI HISOBLASH VA UNDIRISH MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISHNING DOLZARB MASALALARI	373
Jumanazarov Alisher Toshtemir o'g'li	
ВЛИЯНИЕ КАЧЕСТВА ПУБЛИЧНОГО ФИНАНСОВОГО УПРАВЛЕНИЯ НА ДИНАМИКУ ЭКОНОМИКИ	377
Наимов Шохрух Шарофиддинович	
DIVIDEND SIYOSATINI SHAKLLANTIRISHDA FOYDA SIFATI VA FOYDANI BOSHQARISHNING TA'SIRI.....	383
Eshev Furqat A'zamovich	
ТРАНСФОРМАЦИЯ СИСТЕМЫ УПРАВЛЕНИЯ УМНЫМ ГОРОДОМ НА БАЗЕ ЦИФРОВЫХ ПЛАТФОРМ С ОРИЕНТАЦИЕЙ НА ЧЕЛОВЕКА	388
Рахимова Мадина Шухрат кизи	
XO'JALIK YURITUVCHI SUBYEKTLARDA HISOB SIYOSATINING USLUBIY JIHATLARI	393
Toshpo'latov A. A.	
MOLIYAVIY HISOBOT ISHONCHLILIGINI OSHIRISH YO'NALISHLARI.....	398
Zufarova Zilola Rahim qizi	
RAQAMLI PUL TIZIMINING KORRUPSIYA VA YASHIRIN IQTISODIYOTGA QARSHI KURASHDAGI INSTITUTSIONAL AHAMIYATI.....	403
Putatov Dilshod Xaqberdiyevich, Abdiyev Mansur Musurmonovich	
KICHIK TADBIRKORLIK SUBYEKTLARIDA SOLIQ HISOBINI TAKOMILLASHTIRISH.....	408
Toshtemirov To'liqin Toirjonovich	
АКТИВИЗАЦИЯ ИНВЕСТИЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ И ЭФФЕКТИВНОСТЬ ИНВЕСТИЦИЙ В СЕЛЬСКОМ ХОЗЯЙСТВЕ В УСЛОВИЯХ ПРИАРАЛЬЯ (НА ПРИМЕРЕ РЕСПУБЛИКИ КАРАКАЛПАКСТАН).....	411
Жоллыбеков Хурмет Бахыт улы	

KORPORATIV MUNOSABATLAR ISHTIROKCHILARINING HUQUQLARINI HIMOYA ETISH VA TA'MINLASHNING HUQUQIY-IQTISODIY SHAKLLARI	416
Rustamova Dilbar Rustamovna	
IQTISODIY TRANSFORMATSIYA SHAROITIDA STRATEGIK MENEJMENTNI RIVOJLANTIRISHNING XORIJIY Tajribalari	423
Ismadiyarov Alisher Abduraxmon o'g'li	
METALLURGIK TEXNOGEN CHIQINDILARDAN KAMYOB METALLARNI AJRATIB OLISH TEKNOLOGIYASI	427
Qayumov Oybek Azamat o'g'li, Ro'ziyev Ulug'bek Mamarasulovich, Abdullayev Farruh Odiljon o'g'li	
TRANSCHEGARAVIY ELEKTRON SAVDONI TAKOMILLASHTIRISHDA XO'JALIK ALOQALARI LOGISTIKASI	434
Yakubov Maksadxan Sultaniyazovich, Jumaboev Behzod	
YASHIL IQTISODIYOTGA INVESTISIYALARNI JALB QILISH	443
Raimjanova Madina Asrarovna	
O'ZBEKISTONDA ZARGARLIK XIZMATLARI BOZORINI RIVOJLANTIRISH YO'LLARI	448
Azizova Roxila Baxodir qizi	
XIZMAT KO'RSATISH KORXONALARI FAOLIYATIDA INVESTITSİYALARDAN FOYDALANISH SAMARADORLIGINI BAHOLASHNING EKONOMETRIK MODELLASHTIRISH	452
Isakova Naima Ikromjonovna	
RIVOJLANAYOTGAN MAMLAKATLAR IQTISODIYOTIDA AJ "HUDUDIY ELEKTR TARMOQLARI" MOLIYAVIY BARQARORLIGINI MUSTAHKAMLASH YO'LLARI	459
Bo'ranboyeva Shoira Rustamovna	
"QISHLOQ HUDUDLARIDA XOTIN-QIZLARNING BARQAROR TURMUSH TARZINI TA'MINLASHDA NODAVLAT NOTIJORAT TASHKILOTLARINING O'RNI VA AHAMIYATI"	466
Xoliyorova Shoxista Qahramon qizi, Niyozova Ruxsora	
SMART TOURISM KAK INSTRUMENT USTOYCHIBOYO RAZVITIYA TURISTSKIX REGIONOV: MEJDUNARODNYY OPIYT I REGIONALNAYA ADAPTIYATSIYA	471
Usmanova Aziza Baxodirovna	
XUFIYONA IQTISODIYOT KO'LAMINI QISQARTIRISHDA SOLIQ MA'MURCHILIGINI RIVOJLANTIRISHNING TUTGAN O'RNI	477
Atamurodov To'liqin To'ymurodovich, Mamatkulov Salimjon Rahmonkulovich, Abdiyev Mansur Musurmonovich	
IQTISODIYOTDA TURIZM O'RNINI STATISTIK TAHLILINING XALQARO STANDARTLARI VA TAJRIBALARI	482
Jumanova Zilola Tuychiyevna	
INVESTITSIYA LOYIHALARINI MOLIYALASHTIRISH TIZIMIDA BANK KREDITLARINING O'RNI VA AHAMIYATI	489
Faxriddinov Temur Faxriddin o'g'li	
XALQARO MOLIYA BOZORLARIDAN MOLIYAVIY RESURLARNI JALB ETISHDA SUVEREN KREDIT REYTINGLARINING O'RNI	494
Mamadaliyev Poziljon Mansurjon o'g'li	
XIZMAT KO'RSATISH SOHASIDA MIJOZLAR BILAN O'ZARO MUNOSABATLAR RIVOJLANISH HOLATI TAHLILI	500
Ismailova Ma'mura Eldorovna	
MILLIY SANOAT RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISHDA INSON KAPITALINING O'RNI	506
Yunusov Foziljon G'ulomqodirovich	
XONDIZA KONI POLIMETALL RUDALARINI FLOTATSIYALASHDA REAGENT REJIMINI TAKOMILLASHTIRISH	511
Shodiyev Abbas Ne'mat o'g'li, Egamberdiyev Baxtiyor Barat o'g'li	
EKSPORT-IMPORT OPERATSIYALARI BO'YICHA MUDDATI O'TGAN DEBITOR QARZDORLIKNI ANIQLASHDA RAQAMLI SOLIQ NAZORATI MONITORINGINING QO'LLANILISHI VA SAMARADORLIGI	517
Tashmuxeimedov Dilmurod Mirabzalovich	

SOLIQ SALOHİYATIGA TA'SIR ETUVCHI OMILLAR VA ULARNING TA'SIRI	522
Jurayev Xusan Atamuratovich	
IMPROVING MECHANISMS FOR ATTRACTING FOREIGN INVESTMENTS	528
Sobirov A. Abdurasul	
MINTAQADA KICHIK BIZNES VA TADBIRKORLIKNI RIVOJLANTIRISHDA INVESTITSİYALARNING AHAMIYATI	533
Masharipov Sardorbek Farxadovich	
TECHNOLOGY-DRIVEN VISITOR MANAGEMENT SYSTEMS FOR ENHANCING MUSEUM EXPERIENCE AND PERFORMANCE	539
Ibroximova Aziza Abbasovna	
XALQARO MOLİYAVIY INSTITUTLARNING O'ZBEKISTON IQTISODIYOTIGA TA'SIRI	545
Kurbonbekova Moxichexra Turobjonovna	
NAVOIY KON-METALLURGIYA KOMBINATIDA "AQLLI KON" KONSEPSIYASINI AMALGA OSHIRISH TAJRIBASI	551
Kurbanova Mehriniso Nematjanovna	
INVESTITSIYA JARAYONLARINING HUDUDIY IQTISODIY RIVOJLANISHGA STRATEGIK TA'SIRI	556
Ibrohimov Behzodbek Baxromjon o'g'li	
SAMARQAND VILOYATI SAVDO KORXONALARI FAOLIYATINING TASHKILIY VA IQTISODIY XUSUSIYATLARI	562
Toxirova Gullola Mirkamolovna	
ОРГАНИЗАЦИОННО-ЭКОНОМИЧЕСКИЕ МЕХАНИЗМЫ ПОВЫШЕНИЯ ЭФФЕКТИВНОСТИ УПРАВЛЕНИЯ РАЗВИТИЕМ СТРЕЛКОВОГО СПОРТА В РЕСПУБЛИКЕ УЗБЕКИСТАН	568
Юсупов И.	
ИНСТИТУЦИОНАЛЬНЫЕ ОСНОВЫ УПРАВЛЕНИЯ СТРАТЕГИЕЙ ПРЕДПРИЯТИЯ В УСЛОВИЯХ ЦИФРОВОЙ ЭКОНОМИКИ	573
Тарават Абдул-Салам	
MAHALLIY AHOLINING ISHTIROKINI TA'MINLASH TIZIMLARINI TAKOMILLASHTIRISH ORQALI TURISTIK MINTAQALARNI RIVOJLANTIRISH ZARURATI	581
Abduxamidov Sarvar Adxamovich	
MUQOBIL ENERGIYA VOSITALARINI JORIY ETISH HOLATINING STATISTIK TAHLILI	586
Ashurov Azizbek Ergash o'g'li	
YANGI O'ZBEKISTONDA OLIY TA'LIM MUASSASALARI AXBOROT-RESURS MARKAZLARI FAOLIYATINI STRATEGIK BOSHQARISH MODELI	592
Qurbonova Muazzam Fazliddinovna	
MEHMONXONA SANOATIDA ESG TUSHUNCHASI VA UNING AHAMIYATI	596
Xusenova Mexrangiz	
DAVLAT-XUSUSIY SHERIKCHILIK ASOSIDA HUDUDLARNING INVESTITSIYAVIY JOZIBADORLIGINI OSHIRISH VA XORIJIY INVESTITSIYALARNI JALB ETISH	600
Amirova Dilshoda, Usmonova Shahrinoz Ilhom qizi	
MINTAQQA IQTISODIYOTINI RIVOJLANISHIDA TADBIRKORLIK FAOLIYATI SAMARADORLIGINING ROLINI EMPIRIK JIHATDAN TAHLILI	605
Bekbergenov G'ayrat Shuxratovich	
NITROGEN FIXATION CHARACTERISTICS OF AZOLLA CAROLINIANA UNDER THE INFLUENCE OF HEAVY METAL (CR ⁶⁺)	610
Sh. Azimov, E. Egamberdiev, S. Turabdajanov	
EKOLOGIK TADBIRKORLIKNI RIVOJLANTIRISHDA DAVLAT SIYOSATI VA NORMATIV-HUQUQIY TARTIBGA SOLISHNING TA'SIRI	616
Mirzayeva Nilufar Sabirjanovna	

«O‘ZBEKNEFTGAZ» AKSIYADORLIK JAMIYATIDA «ESG» STANDARTLARINI JORIY ETISH	622
Ibragimova Saodat Abdumo‘minovna, Xusainov Ravshan Raximovich	
O‘ZBEKISTON SANOATINING HOZIRGI HOLATI VA IQTISODIY KO‘RSATKICHLARI DINAMIK TAHLILI	627
Ne‘matov Shoxruxbek Ma‘murjon o‘g‘li	
SOLIQ TIZIMI SAMARADORLIGINI BAHOLASH: KLASSIK VA ZAMONAVIY METODOLOGIK YONDASHUVLAR	634
Ugay Darya Sergeevna, Raxmonov Doniyor Ixtiyor o‘gli, Mamanov Alisher Umbarovich	
MEVA-SABZAVOTCHILIK TARMOG‘INING EKSPORT SALOHİYATINI BOSHQARISH SAMARADORLIGINING DINAMIK TAHLILI	642
Ergashev Jamshid Axmadaliyevich	
KORXONALAR IQTISODIY XAVFSIZLIGINI TA‘MINLASHNING USLUBIY YONDASHUVLARI	647
Jamoliddinov Jobirbek Bohodir o‘g‘li	
KICHIK BIZNES SEKTOR FAOLIYATI IQTISODIY BARQAROR RIVOJLANISH OMILI SIFATIDA	652
Batirova Raxima Abdujabbarovna, Sirojiddinov Ikromiddin Qutbiddinovich	
MINTAQALAR MIQYOSIDA FARMATSEVTIKA SANOATINI BARQAROR RIVOJLANTIRISHNING USTUVOR MAQSADLARI HAMDA ULARNI TA‘MINLASH MEXANIZMLARI	656
O‘taganova Umida Egamberdi qizi	

MINTAQALAR MIQYOSIDA FARMATSEVTIKA SANOATINI BARQAROR RIVOJLANTIRISHNING USTUVOR MAQSADLARI HAMDA ULARNI TA'MINLASH MEXANIZMLARI

O'taganova Umida Egamberdi qizi

Urganch davlat universiteti mustaqil izlanuvchisi,

E-mail: utaganovaumida2010@gmail.com

ORCID: [0009-0002-0405-2919](https://orcid.org/0009-0002-0405-2919)

Annotatsiya. Mazkur maqolada mintaqalar miqyosida farmatsevtika sanoatini barqaror va izchil rivojlantirishning ustuvor maqsadlari hamda ularni ta'minlash mexanizmlari ilmiy jihatdan tahlil qilingan. Tadqiqotda farmatsevtika sanoatining iqtisodiy va ijtimoiy ahamiyati, mahalliy xomashyo resurslaridan oqilona va samarali foydalanish, ilmiy-tadqiqot va innovatsion faoliyatni rivojlantirish, ishlab chiqarish samaradorligini oshirish hamda bozor va eksport imkoniyatlarini kengaytirish masalalari yoritilgan. Surxondaryo viloyati misolida farmatsevtika sanoatini rivojlantirishga yo'naltirilgan investitsiya jarayonlarining bandlik va eksport salohiyatiga ijobiy ta'siri baholangan. Shuningdek, farmatsevtika mahsulotlariga bo'lgan talabni shakllantirish va prognozlashning konseptual modeli hamda mintaqaviy rivojlanishni boshqarishda ekonometrik modellash tirishga asoslangan samarali mexanizm taklif etilgan. Tadqiqot natijalari hududiy sanoat siyosatini takomillashtirish va farmatsevtika tarmog'ining barqaror rivojlanishini ta'minlashda amaliy ahamiyatga ega.

Kalit so'zlar: farmatsevtika sanoati, barqaror rivojlanish, mintaqaviy iqtisodiyot, investitsiyalar, eksport, bandlik, ekonometrik modellash tirish.

Abstract. This article analyzes the priority objectives of sustainable and consistent development of the pharmaceutical industry at the regional level and the mechanisms for achieving them. The study examines the economic and social significance of the pharmaceutical sector, efficient and rational use of local raw material resources, development of research and innovation activities, improvement of production efficiency, and expansion of market and export opportunities. Using the example of the Surkhondaryo region, the positive impact of investment processes in the pharmaceutical industry on employment and export potential is assessed. A conceptual model for the formation and forecasting of demand for pharmaceutical products, as well as an effective management mechanism for regional development based on econometric modeling, is proposed. The research findings can be applied in shaping regional industrial policies and ensuring the sustainable growth of the pharmaceutical sector.

Keywords: pharmaceutical industry, sustainable development, regional economy, investments, exports, employment, econometric modeling.

Аннотация. В статье рассматриваются приоритетные цели устойчивого и последовательного развития фармацевтической промышленности на региональном уровне и механизмы их реализации. Проанализированы экономическое и социальное значение фармацевтической отрасли, вопросы рационального использования местной сырьевой базы, развития научно-исследовательской и инновационной деятельности, повышения производственной эффективности, а также расширения рыночных и экспортных возможностей. На примере Сурхандарьинской области дана оценка положительного влияния инвестиционных процессов в фармацевтической промышленности на занятость и экспортный потенциал региона. Предложена концептуальная модель формирования и прогнозирования спроса на фармацевтическую продукцию, а также эффективный механизм управления региональным развитием отрасли на основе эконометрического моделирования. Результаты исследования могут быть использованы при разработке региональной промышленной политики и программ устойчивого развития фармацевтической отрасли.

Ключевые слова: фармацевтическая промышленность, устойчивое развитие, региональная экономика, инвестиции, экспорт, занятость, эконометрическое моделирование.

KIRISH

Jahon miqyosida farmatsevtika sanoatining barqaror rivojlanishi sog'liqni saqlash tizimining muhim yo'nalishlaridan biri bo'lib qolmoqda. Xususan, tabiiy xomashyo manbalariga asoslangan farmatsevtika mahsulotlari global dori vositalari bozorida asosiy o'rinlarni egallaydi. Jahon sog'liqni saqlash tashkiloti (JSST) ma'lumotlariga ko'ra, "... hozirgi kunda dunyo aholisining taxminan 75-80 foizi sog'liqni saqlashda o'simlik xomashyosiga asoslangan dori vositalaridan to'liq yoki qisman foydalanadi. Bu farmatsevtika sanoatida tabiiy komponentlarga asoslangan mahsulotlarga bo'lgan talabning uzoq muddatli va barqaror ekanligini ko'rsatadi"¹. Jahon farmatsevtika bozorida tabiiy kelib chiqishga ega dori vositalariga bo'lgan talabning o'rtacha yillik o'sish sur'ati 6-7 foizni tashkil etmoqda. Rivojlangan mamlakatlarda biologik faol moddalar asosida ishlab chiqariladigan farmatsevtika mahsulotlari ulushi umumiy dori vositalari ishlab chiqarish hajmining 25-30 foiziga yetgan. Mazkur ko'rsatkichlar farmatsevtika sanoatini barqaror rivojlantirishda xomashyo bazasini kengaytirish va ishlab chiqarish texnologiyalarini diversifikatsiya qilish zaruratini ilmiy jihatdan dolzarb qilib qo'yimoqda.

Farmatsevtika sanoatining iqtisodiy barqarorligini ta'minlashda ushbu yo'nalishning moliyaviy hajmi juda muhim ahamiyat kasb etadi. Ayni vaqtda jahon bo'yicha tabiiy xomashyoga asoslangan farmatsevtika mahsulotlari bozorining umumiy qiymati 600 milliard AQSh dollaridan ortiq deb baholanib, so'nggi yillarda uning o'sish sur'ati yiliga 15-25 foiz oraliqida shakllanmoqda. Prognoz hisob-kitoblarga ko'ra, mazkur bozor hajmi uzoq muddatli istiqbolda bir necha trillion AQSh dollariga yetishi taxmin qilinmoqda².

Farmatsevtika sanoatini barqaror rivojlantirishning muhim maqsadlaridan biri mintaqalarda iqtisodiy faollikni oshirishdir. Statistik ma'lumotlarga ko'ra, farmatsevtika sanoati bilan bog'liq tarmoqlar mintaqalarda bandlik darajasini o'rtacha 8-12 foizga, ayrim hududlarda esa 15 foizgacha oshirish imkonini bermiqda. Bundan tashqari, ushbu soha yalpi hududiy mahsulot hajmiga sezilarli hissa qo'shib, ayrim mintaqalarda uning ulushi 5-7 foiz atrofida shakllanmoqda.

Mintaqalar miqyosida farmatsevtika sanoatining asosiy maqsadi aholining sifatli va hamyonbop dori vositalariga bo'lgan ehtiyojini qondirish, mahalliy ishlab chiqarish hajmini oshirish hamda hududlarning iqtisodiy imkoniyatlarini kengaytirishdan iborat. Farmatsevtika sanoati orqali bandlik darajasini yaxshilash va eksport salohiyatini oshirish ham ustuvor vazifalar qatoriga kirmiqda. Keltirilgan maqsadlarga erishish uchun hududlarda samarali boshqaruv tizimini shakllantirish juda muhim. Davlat tomonidan investitsiyalarni jalb etish, soliq va moliyaviy rag'batlar yaratish hamda ishlab chiqarish infratuzilmasini rivojlantirish farmatsevtika korxonalarining barqaror faoliyat yuritishiga yordam beradi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

So'nggi yillarda farmatsevtika sanoatini barqaror rivojlantirish masalalari iqtisodiy, ijtimoiy va institutsional yondashuvlar doirasida ko'plab tadqiqotchilar tomonidan keng o'rganib kelinmoqda. Xususan, mintaqalar miqyosida farmatsevtika sanoatining rivojlanishi hududiy iqtisodiyotning raqobatbardoshligini oshirish, aholi salomatligini ta'minlash hamda innovatsion faollikni kuchaytirishning muhim omili sifatida e'tirof etilmoqda.

Xorijiy olimlar tadqiqotlarida farmatsevtika sanoatining barqaror rivojlanishi, asosan, innovatsiyalarni joriy etish, ilmiy-tadqiqot va tajriba-konstruktorlik ishlari (R&D), klasterlashuv jarayonlari hamda davlat va xususiy sektor o'rtasidagi hamkorlikni rivojlantirish bilan bog'liq holda talqin etiladi. Jumladan, Porter va Ketels (2003) mintaqaviy klasterlar farmatsevtika sanoatida texnologik yangilanishni jadallashtirish va eksport salohiyatini oshirishda muhim rol o'ynashini ta'kidlaydilar. Shuningdek, OECD va Jahon sog'liqni saqlash tashkiloti (WHO) hisobotlarida farmatsevtika sanoatini rivojlantirishda barqaror ta'minot zanjirini shakllantirish, ekologik standartlarga rioya etish hamda dori vositalarining iqtisodiy jihatdan qulayligini ta'minlash ustuvor yo'nalishlar sifatida belgilangan.

MDH mamlakatlari va rivojlanayotgan davlatlar olimlarining ilmiy ishlarida mintaqaviy farmatsevtika sanoatini rivojlantirishda davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash mexanizmlariga alohida e'tibor qaratilgan. Jumladan, soliq imtiyozlari, investitsiya dasturlari, maxsus iqtisodiy zonalar hamda farmatsevtika klasterlarini tashkil etish samarali vositalar sifatida baholanadi (Ivanov, 2018; Karimov, 2021).

O'zbekiston olimlari tomonidan olib borilgan tadqiqotlarda farmatsevtika sanoatini rivojlantirish masalalari, asosan, milliy dori xavfsizligini ta'minlash, import o'rnini bosish va mahalliy ishlab chiqarishni kengaytirish nuqtai nazaridan yoritilgan. Xususan, so'nggi yillarda tashkil etilgan "Toshkent Pharma Park" innovatsion klasteri hamda hududiy farmatsevtika zonalarining iqtisodiy samaradorligi alohida tadqiqot obyekti sifatida ko'rib chiqilmoqda. Biroq mavjud adabiyotlar tahlili shuni ko'rsatadiki, mintaqalar miqyosida farmatsevtika sanoatini barqaror rivojlantirishning ustuvor maqsadlari va ularni ta'minlash mexanizmlarini kompleks baholash masalalari yetarlicha chuqur o'rganilmagan.

1 <https://www.worldeggorganisation.com>

2 <https://www.globenewswire.com/news-release/2025/04/29/3070497/0/en/Herbal-Medicine-Market-Size-to-Achieve-USD-580-81-Billion-by-2034-Rising-demand-for-natural-treatments-drives-market-growth.html>

Mazkur holat ushbu tadqiqotning dolzarbligini belgilab, mintaqaviy yondashuv asosida farmatsevtika sanoatini barqaror rivojlantirish mexanizmlarini ilmiy jihatdan asoslash zaruratini yuzaga keltiradi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Mazkur tadqiqotda mintaqalar miqyosida farmatsevtika sanoatini barqaror rivojlantirishning ustuvor maqsadlari va ularni ta'minlash mexanizmlarini aniqlash hamda baholashga qaratilgan ilmiy-uslubiy yondashuvlardan foydalanildi.

Tadqiqot jarayonida quyidagi umumilmiy va maxsus metodlar qo'llanildi:

- tahlil va sintez metodlari – farmatsevtika sanoatining mintaqaviy rivojlanish xususiyatlarini o'rganish hamda ustuvor maqsadlarni aniqlashda;
- taqqoslash metodi – turli mintaqalarda farmatsevtika sanoatining rivojlanish darajasi hamda qo'llanilayotgan mexanizmlarni solishtirishda;
- statistik tahlil – farmatsevtika mahsulotlari ishlab chiqarish hajmi, investitsiyalar, eksport-import ko'rsatkichlari asosida mintaqaviy rivojlanish tendensiyalarini aniqlashda;
- tizimli yondashuv – farmatsevtika sanoatini barqaror rivojlantirish mexanizmlarini o'zaro bog'liq elementlar majmuasi sifatida o'rganishda;
- induktiv va deduktiv xulosa chiqarish metodlari – nazariy xulosalar hamda amaliy takliflarni shakllantirishda.

Tadqiqotning axborot bazasini O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasi ma'lumotlari, Sog'liqni saqlash vazirligi va tegishli idoralar hisobotlari, xalqaro tashkilotlar (WHO, OECD) materiallari, shuningdek, mahalliy va xorijiy olimlarning ilmiy ishlari tashkil etdi.

Tadqiqot natijalariga asoslanib, mintaqalar miqyosida farmatsevtika sanoatini barqaror rivojlantirishning ustuvor maqsadlari aniqlanib, ularni ta'minlashga qaratilgan tashkiliy-iqtisodiy mexanizmlar bo'yicha ilmiy-amaliy takliflar ishlab chiqildi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Surxondaryo viloyatida farmatsevtika sanoatini barqaror rivojlantirish hududning ijtimoiy-iqtisodiy salohiyatini oshirishda muhim o'rin tutadi. Mahalliy xomashyo resurslariga asoslangan farmatsevtika ishlab chiqarishini rivojlantirish natijasida viloyatda ishlab chiqarish hajmini o'rtacha 1,3–1,5 barobarga oshirish, import o'rnini bosuvchi mahsulotlar ulushini kengaytirish hamda aholini sifatli dori vositalari bilan ta'minlash darajasini sezilarli yaxshilash imkoniyati mavjud. Natijada, viloyat aholisining sog'lom turmush darajasi va hayot sifati oshishiga bevosita ta'sir ko'rsatiladi.

Hududiy hokimiyat organlari tomonidan ishlab chiqilgan maqsadli dasturlarni izchil amalga oshirish natijasida viloyat iqtisodiy siyosatining strategik yo'nalishlaridan biri sifatida farmatsevtika sanoatining asosiy ko'rsatkichlarini barqaror rivojlantirishga erishiladi. Keltirilgan manbalar asosida farmatsevtika sanoatining iqtisodiy va ijtimoiy samaradorligini oshirish, ishlab chiqarish hajmini kengaytirish, aholini sifatli dorivor preparatlar bilan barqaror ta'minlash hamda hududiy bandlikni yaxshilashga qaratilgan mexanizmlar 1-jadvalda tizimli tarzda aks ettirilgan.

1-jadval. Surxondaryo viloyatida farmatsevtika sanoati asosiy ko'rsatkichlarini barqarorlashtirish mexanizmlari³

№	Ustuvor yo'nalishlar	Barqarorlashtirish mexanizmlari	Mas'ul idoralar	Kutilayotgan natijalar
1	<i>Xomashyo resurslarini rivojlantirish</i>	Investitsiya dasturlari; Agro-loyihalarni qo'llab-quvvatlash; Yer va resurslarni boshqarish.	Viloyat hokimiyati, Qishloq xo'jaligi boshqarmasi.	Xomashyo yetishtirish hajmi oshadi; Mahalliy xomashyo ulushi yaxshilanadi; Ish o'rinlari soni ortadi.
2	<i>Ilmiy-tadqiqot va innovatsiya</i>	Ilmiy-tadqiqot markazlari faoliyatini moliyalashtirish; Dorivor preparatlar bo'yicha ilmiy loyihalarni qo'llab-quvvatlash.	Ilmiy-tadqiqot markazlari, universitetlar.	Yangi dorivor preparatlar soni ortadi; Patentlar soni oshadi; Natijaviy ilmiy maqolalar soni ortadi.
3	<i>Ishlab chiqarish samaradorligi</i>	Zamonaviy texnologiyalar joriy etish; Avtomatlashtirilgan ishlab chiqarish liniyalari; Sifat nazorati.	Farmatsevtika korxonalari, texnologik markazlar.	Ishlab chiqarish quvvati ortadi; Mehnat unumdorligi yaxshilanadi; Mahsulot sifati indeksi ko'tariladi.

3 Jadval muallif ishlanmalari asosida tuzilgan.

4	<i>Bozor va eksportni rivojlantirish</i>	Marketing strategiyalari; Sifat sertifikatlarini olish; Eksportni qo'llab-quvvatlash.	Savdo-sanoat palatasi, eksport qo'llab-quvvatlash agentligi.	Mahsulot eksport hajmi ortadi; Mahalliy va xalqaro bozor ulushi ortadi.
5	<i>Bandlik va ijtimoiy samaradorlik</i>	Malakali kadrlarni tayyorlash; Ish o'rinlari yaratish va rivojlantirish.	Bandlik boshqarmasi, oliy ta'lim muassasalari.	Yangi ish o'rinlari soni yaratiladi; Bandlik darajasi yaxshilanadi; Ijtimoiy samaradorlik ko'rsatkichi optimallasadi.

Biz tomonimizdan taklif etilgan Surxondaryo viloyatida farmatsevtika sanoatining asosiy ko'rsatkichlarini barqarorlashtirish mexanizmlari bir nechta ustuvor yo'nalishlar orqali amalga oshiriladi. Birinchi yo'nalish xomashyo resurslarini rivojlantirishga qaratilgan bo'lib, u investitsiya dasturlarini kengaytirish, agroloyihalarni qo'llab-quvvatlash hamda yer va tabiiy resurslardan samarali foydalanishni o'z ichiga oladi. Mazkur mexanizmlar xomashyo yetishtirish hajmini oshirish, mahalliy resurslardan foydalanish ulushini kengaytirish, yangi ish o'rinlarini yaratish hamda mintaqada ekologik barqarorlikni ta'minlash imkonini beradi.

Ikkinchi yo'nalish ilmiy-tadqiqot va innovatsion faoliyatni rivojlantirishga qaratilgan. Ilmiy-tadqiqot markazlari va innovatsion loyihalarni moliyaviy qo'llab-quvvatlash orqali yangi dorivor preparatlar yaratish, patentlar olish va ilmiy ishlanmalar ishlab chiqish imkoniyatlari kengaytiriladi. Bu esa farmatsevtika sanoatida texnologik yangilanishni jadallashtirishga xizmat qiladi.

Uchinchi yo'nalish ishlab chiqarish samaradorligini oshirish bilan bog'liq. Zamonaviy texnologiyalar va avtomatlashtirilgan ishlab chiqarish jarayonlarini joriy etish, sifat nazorati tizimini kuchaytirish orqali ishlab chiqarish quvvatlari va mehnat unumdorligi oshiriladi hamda resurslardan samarali foydalanish asosida barqaror ishlab chiqarish ko'rsatkichlari mustahkamlanadi.

To'rtinchi yo'nalish bozor va eksport salohiyatini rivojlantirishga yo'naltirilgan. Marketing strategiyalarini takomillashtirish, sifat sertifikatlarini olish va eksportni qo'llab-quvvatlash mexanizmlarini kengaytirish orqali dorivor mahsulotlarning mahalliy va xalqaro bozorlarda raqobatbardoshligi oshiriladi, eksport hajmi kengayadi va bozor barqarorligi ta'minlanadi.

Beshinchi yo'nalish bandlik va ijtimoiy samaradorlikni oshirishga qaratilgan. Malakali kadrlarni tayyorlash, yangi ish o'rinlarini yaratish hamda aholining dorivor o'simliklarning foydali xususiyatlari to'g'risidagi xabardorligini oshirish orqali bandlik darajasi, sog'lom turmush tarzi va ijtimoiy farovonlik ko'rsatkichlari yaxshilanadi.

Hududiy miqyosda farmatsevtika sanoatini boshqarish asosan moliyaviy va iqtisodiy mexanizmlar orqali amalga oshiriladi. Surxondaryo viloyatida farmatsevtika sanoati faoliyatini tashkil etish va boshqarish jarayonlarida viloyat hokimligi, mahalliy boshqaruv organlari hamda Farmatsevtika tarmog'ini rivojlantirish agentligi muhim rol o'ynaydi. Ushbu tashkilotlar o'z faoliyatini O'zbekiston Respublikasi Prezidenti va Vazirlar Mahkamasining farmon va qarorlari, shuningdek, sohaga oid boshqa me'yoriy-huquqiy hujjatlar asosida olib bormoqda.

Surxondaryo viloyatida farmatsevtika tarmog'i faoliyati jarayonida yuzaga kelayotgan muammolarni hal etish maqsadida uzoq muddatga mo'ljallangan maxsus mintaqaviy dasturlar ishlab chiqilib, amaliyotga joriy etilmoqda. Viloyatda farmatsevtika sohasini yanada rivojlantirish yo'nalishlarini belgilovchi muhim me'yoriy hujjatlardan biri sifatida 2024-yil 10-yanvarda qabul qilingan O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Farmatsevtika tarmog'ini yanada rivojlantirish va investitsiya loyihalarini amalga oshirishni jadallashtirish bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi PQ-14-son qarorini keltirish mumkin⁴.

Mazkur qarorga muvofiq, Surxondaryo viloyatida farmatsevtika sanoatini rivojlantirish uchun jami 56,2 mln AQSh dollari miqdorida investitsiyalar jalb etilishi rejalashtirilgan. Rejalashtirilgan investitsiyalarning asosiy qismi korxonalarning o'z mablag'lari hisobidan moliyalashtirilishi ko'zda tutilib, ularning hajmi 19,5 mln AQSh dollarini tashkil etadi. Bu holat viloyatda faoliyat yuritayotgan farmatsevtika subyektlarining ichki moliyaviy imkoniyatlari nisbatan barqaror ekanligini hamda ularning investitsiya jarayonlarida faol ishtirok etayotganini ko'rsatadi.

Tijorat banklari kreditlari hisobidan 6,0 mln AQSh dollari miqdorida mablag' jalb qilinishi rejalashtirilgan bo'lib, bu bank-moliya tizimining farmatsevtika sohasini qo'llab-quvvatlashdagi muhim rolini ifodalaydi. Rejaga ko'ra, Surxondaryo viloyatida kafolatlanmagan xorijiy kreditlar hajmi 9,2 mln AQSh dollarini, to'g'ridan-to'g'ri xorijiy investitsiyalar esa 21,5 mln AQSh dollarini tashkil etishi belgilangan.

Mazkur ko'rsatkichlar viloyatning xorijiy investorlar uchun ma'lum darajada jozibador ekanligini hamda xalqaro moliyaviy resurslarni jalb qilish imkoniyatlari mavjudligini anglatadi. Davlat kafolati ostidagi xorijiy kreditlar hamda Tiklanish va taraqqiyot jamg'armasi mablag'lari hisobidan investitsiyalar rejalashtirilmaganligi viloyatda loyihalar asosan bozor mexanizmlari va xususiy tashabbuslar asosida amalga oshirilishini ko'rsatadi.

4 <https://www.lex.uz> O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Farmatsevtika tarmog'ini yanada rivojlantirish va investitsiya loyihalarini amalga oshirishni jadallashtirish bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi PQ-14-sonli qarori

Investitsiya loyihalarini amalga oshirish natijasida Surxondaryo viloyatida 530 ta yangi ish o'ri yaratish rejalashtirilgan. Bu esa farmatsevtika sanoatini rivojlantirish orqali nafaqat iqtisodiy o'sishga, balki hududda bandlikni oshirish va ijtimoiy barqarorlikni mustahkamlashga ham xizmat qiladi.

Shunday qilib, olib borilgan tahlillar natijalariga ko'ra, hududlarda mintaqaviy farmatsevtika sanoatini barqaror rivojlantirish quyidagi mexanizm asosida amalga oshirilishi maqsadga muvofiq deb hisoblanadi. Mazkur mexanizm 1-rasmda keltirilgan.

1-rasm. Mintaqalarda farmatsevtika sanoatini barqaror rivojlantirish⁵

Ushbu 1-rasm mintaqaviy farmatsevtika sanoatini barqaror rivojlantirish tizimini tizimli yondashuv asosida aks ettiradi. Rasmda ustuvor maqsadlar, ularni ta'minlash mexanizmlari hamda kutilayotgan natijalar o'zaro uzviy bog'langan zanjir sifatida ifodalangan. Mazkur vizual model orqali mahalliy xomashyo resurslarini rivojlantirish, ilmiy-tadqiqot va innovatsion loyihalarni qo'llab-quvvatlash, ishlab chiqarish samaradorligini oshirish hamda bozor va eksport imkoniyatlarini kengaytirish yo'nalishlari asosida farmatsevtika sanoatining barqaror rivojlanishiga erishish mexanizmlari yaqqol namoyon bo'ladi.

O'tkazilgan tahlillar natijalariga ko'ra, farmatsevtika sanoatida farmatsevtik mahsulotlarga bo'lgan talab hajmining shakllanishi ko'plab o'zaro bog'liq omillar ta'siri ostida amalga oshadi. Jumladan, ekologik, ijtimoiy-iqtisodiy, texnogen va demografik omillar aholining salomatlik holatiga bevosita ta'sir ko'rsatib, kasalliklar tarkibi hamda ularning hududiy va dinamik xususiyatlarini belgilaydi. Ushbu jarayonlar diagnostika, davolash va dori vositalarini muomalaga chiqarish tizimi orqali farmatsevtika bozorida talab va taklif nisbatining shakllanishiga olib keladi.

Shu munosabat bilan, muallif tomonidan farmatsevtik mahsulotlarga bo'lgan talab hajmining shakllanishi va uni prognozlashga qaratilgan konseptual tizim ishlab chiqilgan. Mazkur tizimda sog'liqni saqlash tizimi subyektlari, dorixonalar, yagona elektron ma'lumotlar bazasi, mahalliy va import dori vositalari hamda tashqi farmatsevtika bozori o'rtasidagi o'zaro bog'liqlik tizimli yondashuv asosida aks ettirilgan. Taklif etilgan konseptual model farmatsevtika bozorining kon'yunkturasini baholash va aholini zarur dori vositalari bilan barqaror ta'minlash bo'yicha ilmiy asoslangan prognozlarni ishlab chiqishga xizmat qiladi.

Modelda sog'liqni saqlash tizimi doirasida skrining va diagnostika markazlari, shifoxonalar hamda sanatoriyalar orqali kasalliklarni aniqlash, tashxis qo'yish, davolash va davolash natijalarini raqamlashtirish jarayonlari aks ettirilgan. Ushbu jarayonlar dorixonalar faoliyati bilan integratsiyalashib, sotilgan dori vositalari

5 Rasm muallif ishlanmalari asosida tuzilgan.

ro'yxati va ularning narxlarini haqidagi ma'lumotlarning elektron shaklda shakllanishiga olib keladi. Mazkur axborotlar kundalik yangilanib borilib, respublika farmatsevtik yagona elektron ma'lumotlar bazasida jamlanadi va farmatsevtika bozorini tahlil qilish uchun muhim axborot manbai bo'lib xizmat qiladi.

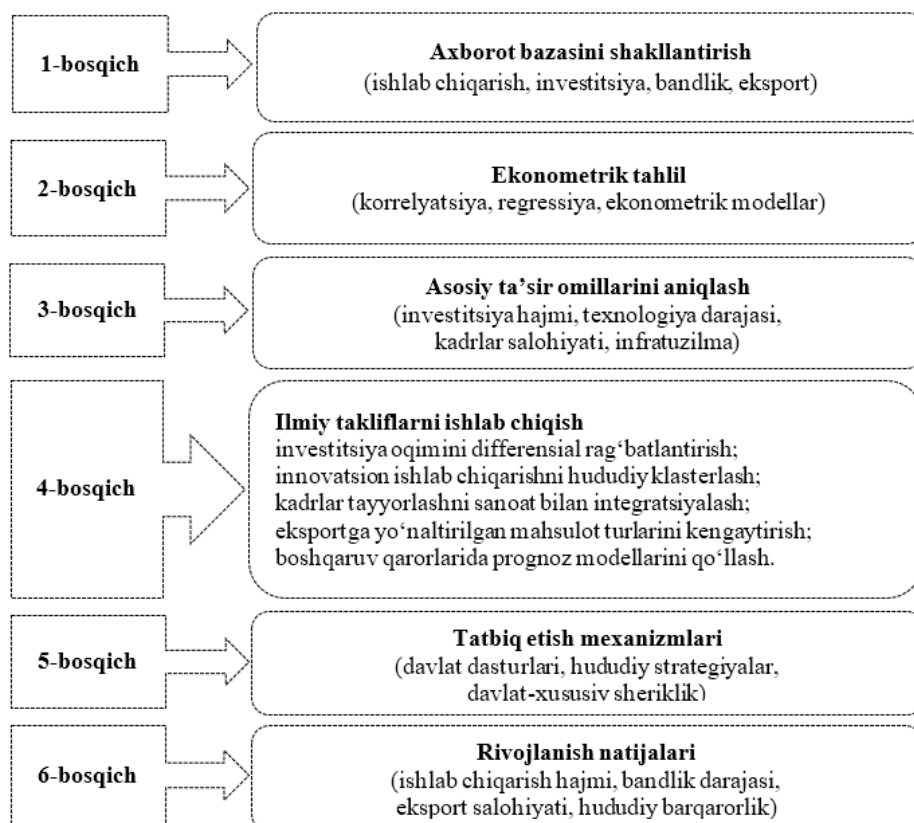
Farmatsevtika tarmog'ini rivojlantirish agentligi tomonidan kasalliklar turlari, zarur dori vositalari ro'yxati, dori vositalari narxlarini hamda ularning hududiy taqsimoti bo'yicha ma'lumotlar qayta ishlanadi. Olingan natijalar farmatsevtik yagona elektron ma'lumotlar bazasida chuqur tahlil qilinib, zarur dori vositalariga bo'lgan ehtiyoj hajmini aniqlash imkonini beradi. Tashqi muhit omili sifatida jahon farmatsevtika bozori ta'siri ham hisobga olinib, import dori vositalari orqali ichki bozor talabini qondirish yoki mahalliy ishlab chiqarishni kengaytirish yo'nalishlari baholanadi.

Mazkur konseptual yondashuv farmatsevtika bozorining kon'yunkturasini baholash, farmatsevtik mahsulotlarga bo'lgan talabni prognozlash hamda mahalliy ishlab chiqarish va import o'rtasida maqbul nisbatni shakllantirish imkonini yaratadi. Natijada aholini zarur farmatsevtik mahsulotlar bilan barqaror ta'minlashga qaratilgan boshqaruv qarorlarini ilmiy asosda qabul qilish uchun mustahkam metodologik zamin shakllanadi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Farmatsevtika sanoatini barqaror rivojlantirish uchun hududiy boshqaruvning barcha darajalari o'rtasida samarali hamkorlikni yo'lga qo'yish muhim hisoblanadi. Bunda tashkiliy, iqtisodiy, huquqiy va ijtimoiy choralarni bir butun tizim sifatida izchil amalga oshirish talab etiladi. Farmatsevtika sohasining asosiy rivojlanish ko'rsatkichlarini o'zgaruvchan iqtisodiy sharoitlarni inobatga olgan holda ekonometrik usullar orqali tahlil qilish va oldindan baholash hududiy sanoat imkoniyatlarini yanada kengaytiradi. Jumladan, Surxondaryo viloyatida ishlab chiqarish hajmi, investitsiyalar oqimi, bandlik darajasi va eksport ko'rsatkichlarini modellashtirish hududning ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Davlat tomonidan farmatsevtika sanoatini qo'llab-quvvatlash va uning samaradorligini ilmiy asosda baholab borish sohaning barqaror o'sishini ta'minlaydi. Bularning natijasida viloyatda yangi ish o'rinlari yaratiladi, aholi daromadlari ortadi va hududlarning iqtisodiy barqarorligi mustahkamlanadi.

Tahlillarimiz natijasida farmatsevtika sohasida tizimli islohotlarni amalga oshirib, mamlakatda ushbu tarmoqning rivojlanishini samarali va ishonchli ta'minlash uchun quyidagi bosqichlar (mintaqaviy rivojlantirish mexanizmi) asosida faoliyatni tashkil qilish lozim, deb hisoblaymiz (2-rasm).

2-rasm. Mintaqalar miqyosida farmatsevtika sanoatini rivojlantirishni boshqarishda ekonometrik modellashtirishga asoslangan mexanizm⁶

Biz tomonimizdan taklif qilingan mintaqalar miqyosida farmatsevtika sanoatini rivojlantirishni boshqarishda ekonometrik modellash tirishga asoslangan mexanizm bir necha asosiy bosqichlardan iborat. Birinchi bosqichda ishlab chiqarish, investitsiya, bandlik va eksport ko'rsatkichlari bo'yicha ma'lumotlar bazasi shakllantiriladi. Keyingi bosqichda ushbu ma'lumotlar asosida ekonometrik tahlil va modellar qo'llaniladi. Uchinchi bosqichda rivojlanishga ta'sir etuvchi asosiy omillar aniqlanadi, jumladan investitsiya hajmi, texnologiyalar darajasi, kadrlar salohiyati, infratuzilma va boshqa shu kabilar. To'rtinchi bosqichda mazkur tahlillar natijalari asosida investitsiyalarni rag'batlantirish, hududiy innovatsion klasterlarni yaratish, malakali kadrlar tayyorlashni sanoat bilan bog'lash, eksport yo'nalishlarini kengaytirish hamda boshqaruv qarorlarida prognoz modellarini qo'llash kabi ilmiy takliflar ishlab chiqiladi. Beshinchi bosqichda ushbu takliflarni amalga oshirish uchun davlat dasturlari, hududiy strategiyalar va davlat-xususiy sheriklik mexanizmlari yo'lga qo'yiladi. Oltinchi bosqichda rivojlanish natijalari — ishlab chiqarish hajmi, bandlik darajasi, eksport salohiyati va hududiy barqarorlik — baholanadi hamda monitoring qilinadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti. "Farmatsevtika tarmog'ini yanada rivojlantirish va investitsiya loyihalarini amalga oshirishni jadallashtirish bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida" PQ-14-son qarori. 10.01.2024. URL: <https://lex.uz/ru/docs/-6746884?ONDATE=29.01.2025&ONDATE2=05.12.2024&action=compare>
2. O'zbekiston Respublikasi Statistika agentligi. Rasmiy statistika va matbuot materiallari (hududlar kesimida). URL: <https://stat.uz/uz/matbuot-markazi/qo-mita-yangiliklar>
3. O'zbekiston Respublikasi Statistika agentligi. Surxondaryo viloyati bo'yicha rasmiy ko'rsatkichlar (hududiy ma'lumotlar bo'limi). URL: <https://stat.uz/uz/>
4. World Health Organization (WHO). WHO Traditional Medicine Strategy: 2014–2023. Geneva: WHO, 2013. URL: https://iris.who.int/bitstream/handle/10665/92455/9789241506090_eng.pdf
5. Porter, M. E. The Competitive Advantage of Nations. New York: Free Press, 1990. URL: <https://www.simonandschuster.com/books/The-Competitive-Advantage-of-Nations/Michael-E-Porter/9780684841472>
6. Schumpeter, J. A. The Theory of Economic Development. London: Routledge. URL: <https://www.routledge.com/The-Theory-of-Economic-Development/Schumpeter/p/book/9780367705268>
7. OECD. Collaborative Mechanisms for Sustainable Health Innovation. Paris: OECD Publishing, 2023. URL: https://read.oecd-ilibrary.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2023/03/collaborative-mechanisms-for-sustainable-health-innovation_0e30d7ea/3e8d40dc-en.pdf
8. Gujarati, D. N., Porter, D. C. Basic Econometrics. 5th ed. New York: McGraw-Hill/Irwin, 2009. URL: https://openlibrary.org/works/OL274715W/Basic_econometrics
9. Wooldridge, J. M. Introductory Econometrics: A Modern Approach. Boston: Cengage Learning. URL: <https://www.cengage.com/c/introductory-econometrics-a-modern-approach-7e-wooldridge/9780357758820/>

muhandislik **& iqtisodiyot**

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir Alibekov

Sahifalovchi va dizayner: Abdurahmon Qurbonov

2026. № 1

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali 26.06.2023-yildan
O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi
Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan
№S-5669245 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: №095310.

**Manzilimiz: Toshkent shahri Yunusobod
tumani 15-mavze 19-uy**

+998 93 718 40 07

<https://muhandislik-iqtisodiyot.uz/index.php/journal>

t.me/yait_2100